

Imperator Trajanus Hispanis nobilitavit Hispaniam varijs ædificijs, atque inter cætera construit iussit super Tagum pontem à se cognominatum, qui nunc vulgò dicitur, DE ALCANTARA: opus superbum, & Imperatoria Majestate dignum, in quo etiam hodie sequentes visuntur inscriptiones.

Ex utraque parte arcus.

IMP. CÆSARI. DIVI, NERVÆ. F. NER.
VÆ TRAIANO. AUG. GERM. DACICO.
PONTIF. MAX. TRIB. POTES. VIII.
IMP. VI. CONS. V. P. P.

Sub arcu tabula est ex uno latere.

MUNICIPIA	INTERANIENSES.
PROVINCIAE.	COLARNI
LUSITANIAE STIPE	LANCIENSES TRANS,
CONLATA, QUÆ OPUS	ARAVI.
PONTIS PERFECERUNT. MEIDUBRIGENSES CUDANI,	
ICAEDITANI	ARABRIGENSES
LANCIENSES OPPIDANI BANIENSES.	
TALIORI PÆSURES.	

Erant quatuor similes, sed aliarum trium solæ vactæ sedes apparent Suprà limen superius ædis D. Iuliani in principio pontis.

IMP. NERVÆ. TROIANO. CÆSARI. AUGUSTO, GERMANICO. DACICO SACRUM.

TEMPLUM IN RUPE TAGI SUPERIS. ET CÆSARE PLENUM.
ARS UBI MATERIA VINCIATUR IPSA SUA.
QUIS, QUALI DEDERIT VOTO, FORTASSE REQUIRET.
CURA VIATORUM, QUOS NOVA FAMA IU VAT.
INGENTEM VASTA PONTEM: QUI MOLE PEREGIT,
SACRA LITAURO FECIT HONORE LACER.
QUI PONTEM FACIT LACER, ET NOVA TEMPLA DICAVIT,
SCILICET, ET SUPERIS MUNERA SOLA LITANT.
PONTEM PERPETUI MANSURUM IN SÆCULA MUNDI,
FECIT DIVINA NOBILIS ARTE LACER
IDEM ROMULEIS TEMPLUM CUM CÆS. DIVIS
CONSTITUIT FOELIX UTRAQUE CAUSA SACRI.
IULIUS LACER H.S.F. ET DEDICAVIT AMICO CURIO,
IULI ICAEDITANO.

refectio, quæ memoria nostra facta est.
TRAIANUS, ET INDE,
RESTITUIT.

ELIJ

Æ L I I
A N T O N I J
N E B R I S S E N S I S
G R A M M A T I C I,

CRONOGRAPHI REGIJ,

DICTIONARIUM LATINUM, HISPANICA EXPLANATIONE,
eademque vera, & germana, postrema hac editione multò elegantius, quam
unquam antea illustratum, atque non parva vocum accessione
locupletatum.

- A** VOCALIS in ordine Alphabeti nomen est litteræ primæ, non solum Hebræis, Græcis, Latinis, Hispanis, & Arabibus, sed cæteris etiam gentibus, & nationibus, ut inquit Divus Isidorus lib. 1. Etym. Hanc primam litteram omnes mortales profecerunt in ipso ortu. Observandum tamen illud est eodem modo profertur, & scribitur à Latinis, & ab Hispanis, Hebræis autem, Græcis, & Mauri aliter pronunciant, aliter scribunt. Nam Hebræi dicunt Aleph. accen. in prima. Græci verò Alpha. Arabes denique Aliph, vel Alipha.
- A.** duobus punctis interposita designat Aulus prænomen.
- A.** apud veteres Romanos nota fuit abolvendi, sicut C. condemnandi. Unde à Cic. Salutaris littera dicitur.
- A.** in comitijs Romanorum nota fuit repobantibus rogationem, id est, antiquo, vel antiquo sequor, sicut V. & R. admittentis, id est, Uti rogar.
- A.** in notis literis Bibliorum significat Apile, id est, comminatio. Isai. 38. A. dispone domui tuæ, &c. & Jonæ 3. A. adhuc, quadragesima dies, &c. Consule Bibliot. Sancti lib. 3. F. Sixti Senensis Dominiani.
- A.** vel ab, cum verbis passivis significat causam efficientem, vel ut alijs placet, personam agentem. Hisp. De. Hic Ablativus, apud Ciceronem vertitur in dativum.
- A.** vel ab, aliquando significant motum à loco, Hisp. De. ut venio à foro, à Villa, ab Urbe, ab Æthere.
- A.** vel ab interdum significant tempus, Hisp. Desda, & tum maxime declarantur per Cum, ut à parvo te novi, id est, cum parvus adhuc es.
- A.** vel ab, aliquando ponuntur pro de, vel ex, Hisp. De. à desda. Terentij Adelphi, à villa mercenarium vidi: & Cic. à Pausania Lentuli liberto audivi. Quod & ipsum idem Cicero dixit alibi per de, vel ex, ut de Philadelpho audies, id est, Philadelphus tibi dicit.
- A.** in compositione privationem significat, ut Amylum, id est, sine molis. Amens, id est, sine mente.
- A.** in compositione plerumque separatur Amoveo. Avello.
- A.** pro eo, quod pro, vel propter, in sacris literis dicitur, ut Væ mundo à scandalis, id est, propter scandala, Matth. 18. & Psalm. 41. A voce exprobrantis, &c. id est, propter vocem, & Psalm. 34. A voce inimici, & à tribulatione peccatoris, id est, propter vocem, & tribulationem.
- A.** interdum (quemadmodum) in sacris literis dicitur, ut pro eo, quod pro, vel propter, in sacris literis dicitur, ut Væ mundo à scandalis, id est, propter scandala, Matth. 18. & Psalm. 41. A voce exprobrantis, &c. id est, propter vocem, & Psalm. 34. A voce inimici, & à tribulatione peccatoris, id est, propter vocem, & tribulationem.

- peñum, & comparationem, non tamen causam, ut 2. ad Corinth. 11. Nihil minus feci à magnis Apostolis, id est, nihil minus feci, quam magni Apostoli, vel nihilo inferior fui excellentibus Apostolis.
- A.** quando significat causam, dicitur à Pers. apud Philosophos, & Theologos, id est, quod à desda. Et principio agens, per la causa instrumentali. Hisp. Desdante.
- A.** aliquando significat Contra, Vng. in Melibæo. Dum teneras defendo à frigore myrtilos, id est, contra frigus. Cicero pro Fontejo. A quo periculo defendite Judices, eadem sortem, id est, contra quod periculum.
- A.** ponitur quoque pro Post, Hisp. Despones.
- A.** in significatione temporis immediati. Usan de ella los juriffa, ut à cæde à divortio, id est, illico post eadem, post divortium.
- A.** vim habet defensionis, & significat Pro, Hisp. Por, denotando favor. Cicero. 1. de Orat. A me. Idem in Bruto à Senatu. Hisp. En favor, à defensa mia, y del Senado.
- A.** eleganter accipitur pro eo, quod dicimus, quod pertinet. Cic. multis in locis.
- A.** pro eo, quod vulgo dicimus. De parte de. Plin. Quod à Sole fuit.
- A.** vel ab, cum ablativo personæ eleganter domicilium significat, ut, à iudice venio.
- A.** vel Ab, significant Præter, sive Contra, aut Sine, & hac significatione dicimus. Ab re, id est, præterve contra utilitatem, aut sine utilitate. Hisp. ante, pro verbo. Cui contrarium est Ere, id est, ad utilitatem.
- Ab** re pro frustrâ, vel sine causa. Hisp. En vano. Por demar. Sin proppite. Sin causa. In quibus omnibus significationibus sepe sine utitur cum particula negativa.
- A.** vel ab, plerumque nomina officiorum significat. De donde nacen estos modos significativos visados en Latin.
- A.** caliculis, id est, qui præest vasculis. Reposteros, que es guarplat.
- A.** commentarij. El que tiene el registro de los riador. 3. Eldra. 2. in nova translatione.
- A.** studijs. El que tiene cargo del estudio. No no.
- A.** libellis. Qui tenet quien el Bar lo es. in Cicero.
- A.** meo. Qui tenet quien el Bar lo es. in Cicero.
- A.** accipienda, tum. Consule. in Cicero.
- A.** memo. Qui tenet quien el Bar lo es. in Cicero.
- A.** memo. Qui tenet quien el Bar lo es. in Cicero.
- A.** memo. Qui tenet quien el Bar lo es. in Cicero.

A pedibus. Moxo de espuelas, & de cascaca.
A pugione. Page que lleva el estoque delante del Rey.
A punctis. El que tiene cargo de los aguaducos. Administrador de las aguas.

A ANTE B

Ab, præpositio ablativi, idem est, quod A.
Ab, aliquando significat, aut ponitur pro, In, ut. Actor. 12. Reversi sunt ab Hierosolymis, pro in Hierusalem.
Ab, aliquando etiam significat Propter, ut diximus de A. Bernard. in epist. Vult nostro generi ab imperfectione sua, id est, propter imperfectionem.
Ab, in comp. nonnumquam significat privationem, ut abfinitus, id est, non similis.
Ab, & Abs separationem significant.
Ab, aliquando mutat in, au. Euphonia causa, ut de abfuro, aufero. (summo.
Ab in compositione motum de loco denotat, ut ab æthere
Ab aliquando in comp. inveniuntur pro contra, ut abusus, id est, contra usum.
Ab, & au. in comp. aliquando separant, ut ablatio, aufugio.
Ab appositione in legibus, significat contra, ut ab hereditibus, id est, contra heredes.
Ab, interdum ponitur pro extra, ut abduco, id est, inde, seu extra duca.
Ab, significat Postquam ab nrbre condita. Jun. Exui. ab octava.
Ab, etiam superflue ponitur, ab Roma apud Livium.
Ab, ponitur aliquando pro ob, in legibus, ut ab injuria, id est, ob injuriam.
Ab adno lanam petere. Pro proverb. dicitur cum stultè petitur quod non est. Loque decimos, pedis perat al oimto.
Ab ipso Rare, id est, ab ipso domesticis, & familiaribus proverb. dicitur.
Ab accidentibus. El que tiene cargo de nuevas, y. embaxadas del Rey, Correo mayor, & el que tiene cargo de poner por escrito las cosas que acontecen.
Ab epistolis. El que lleva a firmar las cartas al Rey.
Ab extris. El que por las affiduras decia lo venidero.
Et in his omnibus subauditur nomen Servus, quod interdum etiam exprimitur. Dicitur autem per omnes casus eadem terminatione.
Abacion, vel abacium, ii, diminutivum ab Abax. Tabla para contar, & scribit. Ammon.
Abactor, oris. Ladrón de ganado, qui & abigeus, pen. cor. dicitur. (Fest.
Abacti, dicebantur magistratus, qui coacti deposuerunt, Abactus, us, & non ab actio, quia non legitur. Aquella obra de hurtar, qui & abigeatus, us. Sed antiquis Jurisconsultis est in usu.
Abacti, dicebantur magistratus, qui coacti deposuerunt, Abactus, us, & non ab actio, quia non legitur. Aquella obra de hurtar, qui & abigeatus, us. Sed antiquis Jurisconsultis est in usu.
Abacti, dicebantur magistratus, qui coacti deposuerunt, Abactus, us, & non ab actio, quia non legitur. Aquella obra de hurtar, qui & abigeatus, us. Sed antiquis Jurisconsultis est in usu.

Abalienatio, onis. Aquella obra de apartarse a si. Cicer. Aberratio, onis. Aquella obra de apartarse a si. Cicer. Aberrunco, as, verum antiquum ex ab, & e, pro Eradico. Aberrunco, as, pro eo, quod est aberrunco, as, dicitur. Aberrunco, onis. Aquella obra de arrancar. Abflore, futurum infinitivus, ab assumpto pro, futurum esse. Abgrego, as, avi, gegee lubdico. Apartar como de manada. Abgregatio, onis. Aquella obra de apartar a si. Abhinc, Hispan. Ha, ut ab hinc decem annos, vel annis. Dicitur ahoi ha.
Ab hinc, quandoque tempus futurum respicit, l. placet, Cod. de Sacros. Eccles.
Abhorreo, es. Aboerreer.
Abhorresco, cis, valde timeo. Aver mucho miedo, & espanto. Tener horror.
Abhydena, orum, futilia, ac nullo pretio digna. Suid.
Abjctus, a, um, id est, demissus, humilis, afflicus, contemptus, submissus, facens, principium ab abjctio, is, abjcti. Abjctio, nis. Abatimiento, & de carniento.
Abjctio, id est, humiliter. Abatida, y baxamente.
Abjcti enim dicuntur viles, atque contempti, ab abjctio, is, abjcti.
Abjctio, as, frequentativum est, quasi frequenter abjctio. Abatir, & echar de ti muchos veces.
Abies, etis. Abexo arbol, que Græce dicitur. Elanti.
Abiegenus, a, um. Cosa de materia de abeto.
Abjectarius, ij. Carpintero de aquella madera.
Abjectaria negotia. Mercadería de aquella madera.
Abies, palma. Un genero de palma que crece en alto.
Abies, etis. Una planta que nace en las piedras.
Abigea, pen. cor. five ut alij malunt. Ajuga herba est, que à Plin. alio nomine Chamæpitys dicitur: Y en las boticas, yerva musticata, y arctica: y en algunas partes de España. Pimilio. Vide Ajuga.
Abigeus, pen. cor. à Jurisconsultis dicitur, idem qui actor, oris. Hurtador de ganado. Vide Claudium Ulpianum, Apulejum, & Paulum, lib. Sentent. 5. cap. 18.
Abigeotus, crimens, dicitur idem, quod Abactus, us.
Abigo, is, pen. corr. abegi, abactum. Apartar ganado: o jear, y echar lejos a los que hacen daño.
Abjctio, is, Abjcti, à se longe rejicere. Abatir, & echar de ti.
Abinde, adverb. De allí.
Abinsperato, adverb. Subditamente.
Abintegro, adverb. De nuevo, & desde el principio.
Abintellato, dicitur adverbialiter. Sin ressamiento.
Abintra, adverb. De dentro.
Abios, u, interop. non curans de vita.
Abiotos, u, per omegain penult. interop. non victurus.
Abiyrace, edulji genus apud Medos exproro, cardamo alio, granis mali punici, fnapí, & alijs rebus confectum.
Abystrociopia, ij, qui tale edulium conficiebant. Coel.
Abyssus, i, interop. sine profunditate. El abismo.
Abutio, onis. Ida, & partita. Tambien muerta. Scal. Var. Rhod. Abitus, us. Por la misma.
Abudico, as, avi. Quitar alguna cosa por sentencia.
Abudicatio, nis. Aquella obra de quitar a si alguna cosa. Non legi.
Abugo, as, pen. cor. proprie à jugo removeo. Antiquum est. Apartar, & desviar uno de otro.
Abugiatio, onis. Aquella obra de apartar uno de otro. Antiquum est.
Abuigo, is, abinxi, abinxi. Aquello mismo.
Abumido, onis. Aquella obra de apartar uno de otro, non legi.
Abiuro, as, avi, peni. prod. Negar alguano con juramento.
Abiuratio, onis. Aquella obra de negar jurando.
Ablavia, as, per ci. in pen. interop. incolumitas, atis.
Ablaves, zos, interop. incolumitas, e.
Ablacio, as, avi, id est, à læte removeo. Desfatar. Ecclesiasticum verbum est. Latina sunt à læte depellere, à mamma disjungere.
Ablactio, onis. Aquella obra de desfatar.

Ablecta, edes, dicitur nitida, & ornata. Platt.
Abliquo, as, avi. Escavar, & limpiar los arboles. Hacerles pie. Colum. lib. 3.
Abliqueatio, onis. Aquella obra de escavar.
Ablatio, onis, ab aufero, es. La obra de quitar.
Ablativus, Latinorum calus textus, ab auferendo dicitur.
Ablativus singularis quartæ declinationis, pro Dativo sæpè recipitur.
Ablativus, pro genitivo, Virg. Illa ferax oleo est.
Ablegmina, orum, partes exteriorum, que dijs immolabantur. Fest.
Ablegare, est proprie, inquit Nonius, aliquo mittere.
Ablego, as, avi, pen. pro. Despedir, & echar fuera à alguna.
Ablegatio, onis. Aquella obra de embiar embaxada.
Ablesia, as, interp. cæcitas. Ceguçada, & inconsiderancia, que es poco miramiento. Sueton.
Ablevo, as, pro sublevo, as. Levantar de un lugar. In vocabularijs invenies: ceterum ego non legi.
Abligurio, is, ivi, penult. cor. Gastar la hacienda en golosinas.
Abligurio, onis. Aquel gasto en golosinas.
Abloco, as, avi, pen. cor. Quitar, y apartar de lugar.
Ablocatio, onis. Aquella obra de apartar de lugar. (lexon.
Abloco, as, avi, pen. cor. pro eo, quod procul loco. Alguilar.
Abludo, is. Ser desmenuente. Horat. 2. ferm.
Abluo, is, abluí, ablutum. Lavar.
Ablutio, onis. Aquella obra de lavar. Non est castum.
Abluvium, j, idem quod diluivum. Gell. lib. 16.
Abmatæra. Hermana de quarta abuela.
Abmitto, is, idem quod mitto. Plaut. Embiar.
Abmatro, as. Nadar atrás. Statius.
Abneco, as. Matar. Plaut.
Abneco, as, avi, pen. cor. Negar echando sobre si maldiciones.
Abnegatio, onis. Aquella obra de negar a si.
Abnegare etiam dicitur, id negare, quod maxime confitentum est.
Abnepos, otis, pen. cor. El quarto nieto, & nieto de nieto.
Abnepris. La quarta nieta, & nieta de la nieta.
Abnocto, as. Dormir fuera de noche. Senec.
Abnodo, as. Quitar mudo. Col.
Abnormis, e, five enormis, e. Fuera de regla.
Abnormitas, tis, five enormitas, atis. Aquella irregularidad.
Abnuo, is, nui, nutum. Negar meneando la cabeza.
Abnuto, as, avi, pen. prod. frequentativum, ab eo, quod est abnuo, is. Negar, y rebular muchas veces con la cabeza.
Abnuto, onis, five abnutus, us. Aquella obra de negar.
Abnutus, u, dixit Jurisconsultus pro eo, quod est negativus.
Abnventia, a, pro eo, quod est abnutus, five abnutus dicitur.
Aboleo, es, pen. cor. abolevi, tum. Rær, & quitar.
Aboleo, cis, abolui. Defacismo, harras, abolui. Col. 1. 4.
Abolfacio, is, feci. Rær, & defacismo, harras. Activum.
Abolitio, onis. Aquella obra de quitar, & rær. Quint.
Abolla, z, vestis Senatoria. Vestidura aferrada, y pomposa de nobles.
Abollus, i, Item vestis militaris. Joven.
Abollus, i. El pollito de cavallo, & de otro animal, el qual ama no ha mudado los dientes, por donde se conoce la edad. Vide B. Comm.
Abomatum, pen. prod. El quarto vientre de los animales que ruminan. Quo utitur Aristoph. & Arilla. animal.
Abomatio, aris, pen. cor. Desfatar, maldice, y mal agorar.
Abomino, as, antiqui dicebant, pro eo, quod est abominor, aus.
Abominandus, a, um, deestestatione dignus. Plin. l. 2. 2.
Abominatus, a, um, ab eo, quod est abomino, as, rati.
Abominatus apud Christianos, idem est, vel facris interdictus. Descomulgado, no.
Abominal, pen. cor. Abominor, & Arilla. animal.
Abominatio, aris, pen. cor. Desfatar, maldice, y mal agorar.
Abominatio, aris, pen. cor. Desfatar, maldice, y mal agorar.
Abominatio, aris, pen. cor. Desfatar, maldice, y mal agorar.
Abominatio, aris, pen. cor. Desfatar, maldice, y mal agorar.

